

ژاک رانسیر

ترجمه اشکان صالحی

تماشاگر رهایی یافته

www.ketab.ir

سرشناسه: رانسیر، ژاک، ۱۹۴۰ - م. Rancière, Jacques. **عنوان و نام پدیدآور:** تماشاگر رهایی یافته/ ژاک رانسیر؛ ترجمه اشکان صالحی. • **مشخصات نشر:** تهران، نشر نی، ۱۴۰۰. • **نوبت چاپ:** چاپ اول، ۱۴۰۰. • **مشخصات ظاهری:** ۱۶۶ ص. • **شابک:** ۹۷۸-۶۲۲-۰۶-۰۳۸۳-۲. • **وضعیت فهرست نویسی:** فیپا. • **یادداشت:** عنوان اصلی "Le Spectateur émancipé". • **یادداشت:** کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان "The Emancipated Spectator, 2011" به فارسی ترجمه شده است. • **یادداشت:** کتابنامه. • **موضوع:** زیبایی شناسی. • **موضوع:** نگار (فلسفه). • **موضوع:** Image (Philosophy). • **موضوع:** تصور (فلسفه). • **موضوع:** Representation (Philosophy). • **موضوع:** هنرها - مخاطبان - روان شناسی. • **موضوع:** Arts audiences-Psychology. • **موضوع:** هنر - درک و شناخت ارزش ها - فلسفه. • **موضوع:** Art appreciation-Philosophy. • **شناسه افزوده:** صالحی، اشکان، ۱۳۶۱ -، مترجم. • **شناسه افزوده:** جهانپنده، افشین، ۱۳۴۲ -، ویراستار. • **رده بندی کنگره:** BH ۳۹. • **رده بندی دیویی:** ۱۱۱/۸۵. • **شماره کتابشناسی ملی:** ۸۵۱۳۴۱۰. • **اطلاعات رکورد کتابشناسی:** فیپا

قیمت: ۵۸۰۰۰ تومان

www.ketab.ir

نشرنی

تماشاگر رهایی یافته

ژاک رانسیر

مترجم: اشکان صالحی

ویرایش و مقابله با متن فرانسه: افشین جهانپنده

صفحه آرا: لیلا گل دوست

لیتوگرافی: باختر • چاپ و صحافی: غزال

چاپ اول: تهران، ۱۴۰۰، ۱۱۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۶-۰۳۸۳-۲

نشانی: تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان رهی معیری، تقاطع خیابان فکوری، شماره ۲۰

کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۷۳۷۱، تلفن دفتر نشر: ۸۸۰۲۱۲۱۴، تلفن واحد فروش: ۸۸۰۰۴۶۵۸-۹، نمابر: ۸۹۷۸۲۴۶۴

www.nashreny.com • email: info@nashreny.com • nashreny

© تمامی حقوق این اثر برای نشرنی محفوظ است. هرگونه استفاده تجاری از این اثر یا تکثیر آن، کلاً و جزئاً، به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست مطالب

پیش‌گفتار مترجم فارسی	۷
فصل ۱: تماشاگر رهایی‌یافته	۹
فصل ۲: مصائب تفکر انتقادی	۳۱
فصل ۳: پارادوکس‌های هنر سیاسی	۵۵
فصل ۴: جدایی زیبایی‌شناختی، اجتماع زیبایی‌شناختی	۸۹
فصل ۵: تصویر تحمل‌ناپذیر	۱۲۱
فصل ۶: تصویر فکور	۱۴۳

پیش‌گفتار مترجم فارسی

کار ترجمه کتاب تماشاگر رهایی‌یافته را از متن انگلیسی آغاز کردم. پس از اتمام نخستین مرحله ترجمه و با تشویق‌های دوست فرانسوی‌دان ارجمندم افشین جهان‌دیده به متن اصلی فرانسوی رجوع کردم. در اولین برخورد با متن فرانسوی متوجه شدم نسخه‌های فرانسوی و انگلیسی که هر کدام شائل پنج فصلند در یک فصل (فصل سوم) با هم در عنوان و محتوا تفاوت دارند؛ عنوان فصل سوم نسخه فرانسوی به زبان فارسی «پارادوکس‌های هنر سیاسی» بود و عنوان فصل سوم کتاب انگلیسی «جدایی زیبایی‌شناختی، اجتماع زیبایی‌شناختی». همین‌جا سؤالی برایم پیش آمد.

سال‌ها پیش جستاری از رانسیر با عنوان «پارادوکس‌های هنر سیاسی» ترجمه کرده بودم که در قالب کتابی جیبی چاپ و منتشر شد.^۱ متن آن جستار نه متعلق به کتابی که کار ترجمه‌اش را در دست داشتم (یعنی تماشاگر رهایی‌یافته، از این پس تماشاگر) بلکه برگرفته از کتابی دیگر از رانسیر بود.^۲ این سؤال برایم مطرح شد که این دو متن که عنوانی یکسان («پارادوکس‌های هنر سیاسی») دارند آیا در محتوا یکی‌اند یا متفاوت. پس از بررسی معلوم شد که بین این دو متن هم تفاوت‌هایی هست. پس سه متن وجود داشت: فصل سوم نسخه فرانسوی تماشاگر، فصل سوم ترجمه انگلیسی همان کتاب و نیز فصلی از کتابی دیگر از

۱. ژاک رانسیر، پارادوکس‌های هنر سیاسی، ترجمه اشکان صالحی، تهران، بن‌گاه، ۱۳۹۲.

2. Jacques Rancière, 'The Paradoxes of Political Art', in *Dissensus: On Politics and Aesthetics*, Ed. & Trans. Steven Corcoran (Continuum, 2010), pp. 134-151.

رانسیر. از لحاظ محتوا رانسیر در این سه متن از جهات گوناگون به مضمونی واحد پرداخته است؛ در واقع این متن‌ها واریاسیون‌هایی‌اند روی یک تم واحد. اینک طبعاً دیگر با متنی که پیش‌تر ترجمه کرده بودم و منتشر شده بود کاری نداشتیم. اما درباره دو متن دیگر باید تصمیم می‌گرفتم.

دوست ارجمندم پذیرفته بود که ترجمه انگلیسی‌ام را با متن فرانسوی تماشاگر تطبیق دهد. در همین اثنا او ترغیم کرد فصل سوم نسخه فرانسوی کتاب را هم ترجمه کنم و متقبل شد نتیجه آن کار را نیز از نظر بگذرانند. پس از به انجام رسیدن این کارها و مشورت با افشین جهان‌دیده، تصمیم گرفتم ترجمه فصل سوم نسخه فرانسوی تماشاگر را نیز در کتاب فارسی بیاورم. پس در کتابی که خواننده فارسی پیش رو دارد فصل ۳ همان سومین فصل نسخه فرانسوی است و سومین فصل نسخه انگلیسی در فصل چهارم آورده شده است (گرچه همپوشانی‌هایی در این دو فصل دیده می‌شود، به گمانم خواندن آن‌ها در کنار هم به گسترش افق بحث رانسیر کمک می‌کند).

در ضبط صورت خارجی بعضی از اصطلاحات و تعبیر، ابتدا صورت فرانسوی را آورده‌ام، سپس صورت انگلیسی را. در فصل ۴ «جدایی زیبایی‌شناختی، اجتماع زیبایی‌شناختی» از آن‌جا که متن فرانسوی را در اختیار نداشته‌ام این کار چندان میسر نشد. منابع و مآخذ فرانسوی و انگلیسی بر مبنای همان متن‌ها ذکر شده‌اند. مگر در برخی از نمونه‌های ترجمه‌شده به فارسی که یا از آن‌ها برای نقل قول بهره برده‌ام یا این‌که از باب معرفی ذکرشان کرده‌ام. البته در این کار از همه منابع ترجمه‌شده به فارسی استفاده نکرده‌ام. در پایان باید قدردانی بی‌نهایتی را از زحماتی که افشین جهان‌دیده برای تدقیق و تفتیح این متن متحمل شد ابراز کنم. از صمیم قلب ممنونم از شاداب که یار همیشگی است. و این ترجمه را تقدیم می‌کنم به خاطره فریبا داداشی که برایم مثل مادر بود و داغ از دست دادنش هنوز تازه است.

اشکان صالحی

تیر ۱۴۰۰